

‘Ο ἥρωισμὸς αὐτοῦ μοὶ ἐπιβάλλει λατρείαν· τὸ μαρτύριόν του μὲ συγ-
κινεῖ καὶ μὲ δεσμεύει. Ἄλλ’ εἶμαι ἀφ’ ἐτέρου ἐπιεικῆς πρὸς τὸν αὐ-
τοκτονοῦντα μάρτυρα τῆς ὀδύνης, ἐξ οἰωνδήποτε ἐλατηρίων καὶ ἄν
προέβη εἰς τὸ ἀπονενοημένον διάβημα. Ἐκ τοῦ βίου τῆς ἀνθρωπό-
τητος δὲν θέλουσιν ἐκλίπη ποτὲ οὔτε οἱ ἥρωες, οὔτε οἱ δειλοί, οἱ τε
ἰσχυροὶ καὶ οἱ ἀσθενεῖς χαρακτηῖρες. Ἄπαντες οἱ χαρακτηῖρες οὗτοι
εἶνε ἀναπόφευκτοὶ πρὸς ὑπαρξιν τῆς κοινωνικῆς ἁρμονίας καὶ τάξεως.
‘Ο ἀνθρώπος δὲν προωρίσθη νὰ ἐλπίζῃ μόνον καὶ νὰ ἐγκαρτερῇ, ἀλλὰ
καὶ νὰ πάσχῃ καὶ νὰ ἀποκαρτερῇ.

Τοιαύτη ἡ λύσις τοῦ αἰσθητικοῦ καὶ ἠθικοῦ προβλήματος τοῦ
Βερτέρου.

Τὸ βιβλίον ἄρα τοῦ Γκαίτου οὔτε ὡς προσβολὴ κατὰ τῆς θρη-
σκείας πρέπει νὰ κριθῇ, οὔτε ὡς ἀρνήσις τῶν κανόνων τῆς κοινωνι-
κῆς ἠθικότητος, ἀλλ’ ὡς πιστὴ εἰκὼν ἠθικῆς νόσου, ἣτις ἐκ περι-
τροπῆς κατατρώχει τὰ ἄτομα καὶ τὰς κοινωνίας, ἄλλοτε μὲν ἐπιφαι-
νομένη ὑπὸ ὀξύτερον, ἄλλοτε δὲ ὑπὸ ἡρεμώτερον χαρακτηῖρα.

1877.

ΝΕΟΚΛΗΣ ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΛΑΜΠΗ

‘Οπως πετοῦν τρελλὰ τὰ χελιδόνια
Καὶ πᾶνε ὅσ’ ἄλλα μέρη,
‘Οπως πετοῦν τὰ παιδικὰ μας χρόνια
Καὶ τῆς αὐγῆς τὰ γέρι,

Ἄχ! Ἐστὶ τῆς ἀγάπης μας ἡ τρέλλα
Ἐπέταξε κ’ ἐχάθη
Καὶ σ’ ἔβλεπα στὸ δρόμο μου, κοπέλα,
Χωρὶς καὶ μούς καὶ πάθη.

Τὰ χελιδόνια γλήγορα γυροῦνε
Τὴν ἄνοιξι τὴν ἄλλη.
Καὶ τὰ γεράκια κάθ’ αὐγῆ φουσοῦνε
‘Ολο δροσιὰ καὶ κέλλη.

Ἄχ! Καὶ μονάχα ἡ παιδικὴ μας νεότης
Ποτὲ δὲν θὰ γυρίσῃ,
Καὶ μοναχὰ ἡ ἀγάπη μας ἡ πρώτη
Ποτὲ δὲν θ’ ἀναζήσῃ.

Ἄχ! Ποῖο πικρὸ, φαρμακεμένο ἀστέρι
Ποῖα διαστρεμμένη μοῖρα
Ἐκχαμν χθὲς κοντὰ σου νὰ μὲ φέρῃ
‘Ο δρόμος ὅπου ἐπῆρα;

Κόσμος πολὺς ἐχάθουνταν τριγύρω,
Ἄδιᾶφοροι καὶ ξένοι,
Καὶ τῆς πνοῆς σου μοναχὰ τὸ μύρο
Ἐνοιώθη ἐγὼ νὰ βγαίνῃ.

Τὸ πρόσωπό σου ἄφινες νὰ κλίνη
 Στὸ κάτασπρό σου χέρι
 Καὶ μέσ' στὴ μαύρη τῆς νυκτὸς γαλήνη
 Ἐλαμπες σὰν ἀστέρι.

Τὸ δέρμα σου ὄλο κάλλη κ' ὄλο χάρι
 Σὰν ῥοδακίνου φλοῦδι,
 Θαρροῦσες ἀπ' αὐτὸ πῶς εἶχε πάρει
 Τὴν δρόσο καὶ τὸ χνοῦδι.

Κατάμαυρα μαλλιά τὸ μέτωπό σου
 Κατσαρωτὰ φιλοῦσαν.
 Θαρρεῖς πῶς τὸν κρυφὸ συλλογισμό σου
 Νὰ μάθουν ἐξητοῦσαν.

Τὰ χεῖλι· κάπου, κάπου τὸ δροσάτο
 Τὸ χαμογέλιο ἀνοῦσε
 Σὰν πεταλούδα 'σ ἄνθος μυρωδάτο
 Θαρρεῖς πῶς ἐπετοῦσε.

Τὰ δόντια σου σειρὰ μαργαριτάρια
 Ἄσπριζανε 'σὰν χιόνι
 Ποῦ 'σ ἀνθισμένα κἄποτε κλωνάρια
 Ἢ ἄνοιξι· τὸ στρώνει.

Τὰ μάτια σου σὰν τὸ σκοτάδι μαῦρα,
 Εἶχαν πελάγου βάθος.
 Τόσο γλυκεῖα ποτὲ δὲν σε ξαναῦρα
 Στὸ πρῶτό μου τὸ πάθος!

Στὸ πρῶτό μου τὸ πάθος, συφορά μου!
 Δὲν ἦσαν τόσ' ὠραία,

Μὴν ἡ ἀγάπη ἐγέννηκε ἡ παληά μου
 Μέσα στὰ στήθη νέα;

Ἄχ! Μοναχὰ ἡ παιδική μας νειότη
 Ποτὲ δὲν θὰ γυρίση
 Καὶ μοναχὰ ἡ ἀγάπη μας ἡ πρώτη
 Ποτὲ δὲν θ' ἀναζήση.

Σ' ἐκούταξα, μ' ἐκούταξες καὶ χάμου
 Ἐκάρφωσες τὸ μάτι.
 Μέσ' στὴν καρδιάσου ἔφθασ' ἡ ματιάμου
 Σὰν νὰ σοῦ λέγη κάτι.

Μὲ μιὰ ματιὰ ποῦ ἀλλάξαμε μονάχη
 Ὅλο φωτιὰ γεμάτη,
 Ἐπέρασεν ἡ πρώτη μας ἀμάχη
 Τὸ πρῶτό μας ἰνάτι.

Ἔτσι κἀνένας κόβει τῶνειρό του
 Ευπνᾶ γεμᾶτος ζάλη,
 Μ' ἀφ' οὗ γυρίση ἀπ' ἄλλο τὸ πλευρό του
 Ξανακοιμᾶται πάλι.

Κ' εὐθὺς μὲ τὴ θολή τοῦ ὕπνου σκέπη
 Γυρίζει τὸ μυαλό του.
 Καὶ τῶνειρο ποῦ τώρα ξαναβλέπει
 Εἶνε σειρὰ τοῦ πρώτου.

Ἄχ! Κ' ἄν μοναχὰ ἡ παιδική μας νειότη
 Ποτὲ δὲν θὰ γυρίση,
 Μπορεῖ μέσ' στὴν ἀγάπη μας τὴν πρώτη
 Κ' ἐκείνη ν' ἀναζήση.

Ἐν Σύρῳ Δεκεμβρίου 1888.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Σ. ΜΑΤΕΣΙΣ

